

Nr 3

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i förordningen (1961: 309) om bekämpande av salmonellainfektion hos djur m. m.

Genom en den 30 december 1969 dagtecknad proposition, nr 1970: 16, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen följande förslag till

1) lag om ändring i förordningen (1961: 309) om bekämpande av salmonellainfektion hos djur m. m.,

2) lag om upphävande av förordningen (1962: 672) om bekämpande av hönstufus.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att förordningen om bekämpande av salmonella-infektion hos djur m. m. görs tillämplig även på hönstufus och att förordningen om bekämpande av hönstufus som följd härav skall upphöra att gälla.

Lagförslagen

De vid propositionen följande lagförslagen har följande lydelse.

1) Förslag

till

Lag

om ändring i förordningen (1961: 309) om bekämpande av salmonellainfektion hos djur m. m.

Härigenom förordnas, att 1 och 10 §§ förordningen (1961: 309) om bekämpande av salmonellainfektion hos djur m. m. skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Denna förordning avser salmonellainfektion hos husdjur och hos andra djur som hållas i fångenskap. I fråga om smittsam kastning hos häst och hönstyfus skall dock i stället gälla vad därom är särskilt stadgat.

Denna förordning avser salmonellainfektion hos husdjur och hos andra djur som hållas i fångenskap. I fråga om smittsam kastning hos häst skall dock i stället gälla vad därom är särskilt stadgat.

10 §.

Förseelse mot bestämmelserna i 5—7 §§ straffes med dagsböter.

Övertygas någon om dylik förseelse, må domstolen förordna att rätt till ersättning som avses i 8 § helt eller delvis skall vara förverkad.

Innefattar förseelsen olovlig förflyttning av djur eller produkter, må domstolen tillika förklara sådant gods eller, om det icke kan tillrättas, dess värde förbrutet till kronan.

Avskrift av dom i mål om ansvar för förseelse mot denna förordning skall av domstolen översändas till veterinärstyrelsen.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 5—7 § dömes till böter.

Finnes någon skyldig till brott mot 5—7 §, får domstolen förordna att rätt till ersättning som avses i 8 § helt eller delvis skall vara förverkad.

Innefattar brott som avses i första stycket olovlig förflyttning av djur eller produkt, får sådant gods förklaras förverkat, om det ej är uppenbart obilligt. I stället för godset kan dess värde förklaras förverkat.

Avskrift av dom i mål om ansvar för brott mot denna förordning skall sändas till veterinärstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1970.

2) Förslag

till

Lag

om upphävande av förordningen (1962: 672) om bekämpande av hönstyfus

Härigenom förordnas, att förordningen (1962: 672) om bekämpande av hönstyfus skall upphöra att gälla vid utgången av juni 1970.

Inledning

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Bengtsson, anför i propositionen inledningsvis följande.

Nuvarande bestämmelser

Enligt *förordningen (1962: 672) om bekämpande av hönstyfus* gäller vissa inskränkningar i rätten att yrkesmässigt överlåta levande tamhöns och kalkoner samt ägg från dessa djur. Utbudande eller överlåtelse av sådana djur för annat ändamål än omedelbar nedslaktning eller av ägg från dessa djur för kläckning får sålunda ske endast om veterinärstyrelsen meddelat förklaring att besättning eller kläckningsanstalt anses fri från hönstyfus. I fråga om återförsäljning fordras dessutom att sådan förklaring meddelats för återförsäljarens rörelse (5 och 6 §§).

Om det finns anledning att misstänka att hönstyfus förekommer i besättning som inte står under hönstyfuskontroll, får veterinärstyrelsen förordna att blodprov skall tas från djuren i besättningen. Visar det sig då att hönstyfus förekommer i besättningen, kan veterinärstyrelsen förordna om nedslaktning. För slaktat djur utgår ersättning av statsmedel. Sådan ersättning, som bestäms av veterinärstyrelsen, skall motsvara djurets värde minskat med slaktproduktens värde och får inte överstiga fyra kronor per djur (1, 2 och 4 §§).

Innehavare av djur är skyldig att hålla djuren tillgängliga för blodprovstagning och att därvid lämna erforderligt biträde. Underlåter han att skyndsamt fullgöra denna skyldighet eller föreskriven nedslaktning, får åtgärden verkställas genom länsstyrelsens försorg på den försumliges bekostnad (1 och 3 §§).

Hönstyfus är en typ av salmonella. Föreskrifter om bekämpandet av andra former av salmonella hos djur än hönstyfus och smittsam kastning hos häst finns i *förordningen (1961: 309) om bekämpande av salmonellainfektion hos djur m. m.* Enligt denna förordning får veterinärstyrelsen, om det finns anledning misstänka att salmonellainfektion förekommer, förordna veterinär att verkställa den undersökning och utöva den tillsyn som omständigheterna påkallar (2 §). Påträffar veterinären därvid salmonellainfektion eller har han grundad anledning misstänka att sådan infektion förekommer, skall han meddela djurets innehavare föreskrifter och anvisningar (3 §). Veterinärstyrelsen kan förordna att djur skall avlivas eller ägg som inlagts för kläckning oskadliggöras (4 §).

Innehavare av djur, fodermedel eller annat, som kan vara behäftat med smitta, är skyldig att hålla detta tillgängligt för sådan undersökning eller tillsyn som avses i 2 § och att därvid lämna erforderligt biträde. Underlåter han att skyndsamt fullgöra föreskriven åtgärd, får åtgärden verkställas genom länsstyrelsens försorg på den försumliges bekostnad (7 §).

För bl. a. djur som avlivas eller ägg som oskadliggörs enligt 4 § förordningen utgår ersättning av statsmedel (8 §). Enligt *kungörelsen (1961: 310) med närmare föreskrifter om bekämpande av salmonellainfektion hos djur* utgår denna ersättning med tre fjärdedelar av det värde egendomen

skulle ha haft om infektionen inte förekommit. Kan det slaktade djuret helt eller delvis nyttiggöras av ägaren, skall värdet dock minskas med slaktproduktens värde (4 §).

Veterinärstyrelsens skrivelse och remissyttrandena

Enligt veterinärstyrelsen har hönstypfus inte påvisats vid bakteriologisk kontroll efter år 1962. Sjukdomen synes sålunda inte längre förekomma i Sverige. Förordningen om bekämpande av hönstypfus bör därför upphävas. Bestämmelser om åtgärder vid misstänkt eller påvisad infektion av hönstypfus bör enligt styrelsen i stället tas in i förordningen om bekämpande av salmonellainfektion hos djur m. m. Härigenom blir kungörelsen med närmare föreskrifter om bekämpande av salmonellainfektion hos djur tillämplig i fråga om hönstypfus. En sådan ordning kan enligt styrelsen inte förväntas medföra några anslagsmässiga konsekvenser.

Styrelsens förslag har tillstyrkts av samtliga remissinstanser.

Departementschefen

Sedan år 1928 har föreskrifter funnits om skyldighet för djurägare att vidta åtgärder för att bekämpa misstänkt eller påvisad infektion av hönstypfus. Genom förordningen (1949:437) om bekämpande av hönstypfus m. m. infördes dessutom vissa möjligheter till frivillig hönstypfuskontroll vid avelshönseri med möjlighet för ägaren av sådant hönseri att få förklaring att hans besättning tills vidare skulle anses fri från hönstypfus. Avsikten var att på så sätt minska sjukdomens utbredning. Bestämmelserna visade sig emellertid i praktiken otillräckliga för att stimulera till önskad anslutning till hönstypfuskontrollen. År 1962 infördes därför den nu gällande obligatoriska hönstypfuskontrollen. Endast den som erhållit veterinärstyrelsens förklaring att hans tamhöns- eller kalkonbesättning eller kläckningsanstalt samt, då fråga är om återförsäljning, även återförsäljarens rörelse skall anses fri från hönstypfus, får yrkesmässigt utbjuda eller överlåta levande tamhöns eller kalkoner för annat ändamål än omedelbar nedslaktning eller ägg från sådana djur för kläckning. Kostnaderna för den obligatoriska hönstypfuskontrollen ersätts från anslaget Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m. Detta anslag tillgodoförs å andra sidan de särskilda avgifter som tas ut från sådana ägare till besättning eller kläckningsanstalt som anslutit sig till hönstypfuskontrollen. Dessa avgifter har i princip bestämts så att de skall täcka kostnaderna för kontrollen.

Enligt veterinärstyrelsens uppfattning är det numera inte nödvändigt att behålla den obligatoriska hönstypfuskontrollen, eftersom hönstypfus inte påvisats efter år 1962 och sålunda inte längre synes förekomma i landet. Samtliga remissinstanser delar veterinärstyrelsens uppfattning. För att kunna be-

kämpa misstänkt eller påvisad infektion av hönstufus behövs dock fortfarande särskilda föreskrifter. Sådana finns för andra typer av salmonellainfektioner än hönstufus i förordningen (1961:309) om bekämpande av salmonellainfektion hos djur m. m. Föreskrifterna i denna förordning om formerna för bekämpande motsvarar i allt väsentligt vad som gäller enligt 1962 års förordning om bekämpande av hönstufus. Veterinärstyrelsen har med instämmande av samtliga remissinstanser föreslagit att 1961 års förordning görs tillämplig på hönstufus. Jag delar denna uppfattning och förordar sålunda att förordningen om bekämpande av salmonellainfektion hos djur m. m. görs tillämplig på hönstufus och att förordningen om bekämpande av hönstufus upphävs. Samtidigt bör straffbestämmelserna i den förstnämnda förordningen redaktionellt anpassas till den moderna specialstraffrätten. De nya bestämmelserna bör träda i kraft den 1 juli 1970.

Utskottet

Utskottet har inte något att erinra mot lagförslagen och får därför hemställa

att riksdagen bifaller propositionen nr 16.

Stockholm den 24 februari 1970

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK GREBÄCK

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Svante Kristiansson (s), Åkesson (fp), Knut Johansson (s)*, Erik Jansson (s), Ernulf (fp)*, Lidgård (m)*, fru Landberg (s) och herr Nils Nilsson (cp);

från andra kammaren: herrar Grebäck (cp), Svenning (s), Tobé (fp), Hedin (m), fröken Anderson (s), fru Ekroth (s), herrar Hammarberg (s), och Elmstedt (cp)*.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.